

GORI SRCA

Razmatranje

Ono, što nas osobito privlači kod mnogih svetaca, što na nas djeluje osobitom snagom, što u nama potkrepljuje Milost, što nam daje snađe u danima naše mlačosti, to je, što su sveci, kao Franjo Asiški, Filip Neri, Ignacije, Vinko Paulski i mnogi drugi znali biti drugi Krist.

Biti drugi Krist, to je lozinka apostola Pavla, a ta je i lozinka svih svetaca, pa neka bude i česti predmet našeg nedjeljnog razmatranja, kad čitamo, prema običaju, Svetu Pismo.

»Vi ste na svijetu, ali ne pripadate ovom svijetu!« — kazao je Spasitelj. Nastojmo barem dijelom shvatiti ovu poruku. Iz molitve možemo crpeti najveću smagu za ovu spoznaju. To je ono čarobno vrelo, koje nikad ne smije presušiti, a najmanje u vrijenju djetovornog apostolata, jer je molitva mnogostruka, kao što je na pr. Oče naš. Nasljeđujmo Oče naš, ispunjujmo ga i molimo ga uzdignutim srcem, pa će nam mnoge tjeskobe biti jednom na utjehu.

Sveci su geniji akcije, a ta se akcija sastoji iz dva života. Jedan je djetovorn pun ljubavi, dok je drugi pun kontemplativnog života i molitve gotovo samo za druge ili prvenstveno za druge. Ova njihovu akciju opažamo u njihovu djelovanju mnogostruka. Ostvarenje onog Božjeg na zemlji jedino je moguće općinstvom velike duhovnosti kroz koju mora neprestano prosijavati ljubav, onakva o kojoj govorio apostol Pavao u slavnoj poslanici Korinčanima (1. gl. 13.).

Pjesnik Čaudel jednon je opravданo uslikao: »Vi vojti vidite i koji ste u svijetu, što ste učinili da i drugi vide?« — Katarina Mansfield ovako je molila: »Gospode, učini, da budemo kao kristal, da bi Twoja svjetlost mogla kroza me sjati!«

Katarina Mansfield rano je umrla, ali je smrteno završila svoj patnički život u najljepšim godinama, slavna kao pisac u engleskoj književnosti, ali manje poznata, kao heroj priznanja kršćanske istine.

Vrijenje se apostolata izražava u nepokolebljivoj vjeri u Providnost. Budimo apostoli vjere u Providnost, budimo rušioci očaja, a propovjednici vjere u čovjeka, koji je borac za pravdu i istinu.

Budimo djeca Božja, pa, ako se On brine za vrapce ili ljiljane poljske kako se On ne bi brinuo za nemurle duše? Za ovo je također potrebna vjera, ali otprilika nego li je stanac kamen, nego li je granit, koji u spomenicima odlijeva stoljećima. To je jedinstven izvor shvaćanja uviđenosti apostolata. Citajmo živote svetaca. Možda ćemo baš prigodom čitanja otkriti barem četiri one istine, koja je vodila svece, možda će nas sve to nadahnuti, a si gurno, ako nas nadahnu, onda će nas i preporoditi za apostolat.

Geniji akcije! To su sveci! Kako je čudna i teška Njegova nauka, ali isto tako, koliko utječe ona donosi onima koji su posjednici svijeta. Nemajte biti škrti, ponovite s pjesnikom, kad primite darove svjetlosti: »Kuda koracam, hoću da bacam anopove zlatne svjetlosti!« (Poljak).

Crkvena godina

Današnjom nedjeljom počinje nova crkvena godina. Naša se zemlja kreće oko sunca i prema tome se njezino kretanje zove sunčana godina. A od toga kretanja nastaju sač kraci, sad dulji dani; sad studeniji, a sad topliji, pa se prema tomu sunčana godina dijeli na četiri godišnje doba: proljeće, ljeto, jesen i zima.

Tako se u naši cijeli crkveni život okreće oko svoga nebeskoga sunca Isusa Krista, pa se to okretanje zove crkvena godina. Kad što se sunčana godina po tom okretanju dijeli u različna godišnja doba, tako se i crkvena godina po svom okretanju oko Isusa i spominjanju dogodaja iz Njegova života dijeli na svoju godišnja doba, a to je božićno, uskršnje i duhovsko doba.

Božićno doba počinje prvom adventskom nedjeljom, a završava nedjeljom Sodamdesetnicom. U to doba Crkva nas najprije sjeća, kako su u Starom Zavjetu očekivali Mesiju i za njim čeznuli, i pripravljali se na Njegov dolazak. Dok nije došlo t. j. redje se u Bečićemskoj štalcici. Zato je u tom razdoblju najvažniji dan blagdan Rođenja Isusova na Božić, na koji i mi treba da se pripravljamo osobito molitvom i pokorom za svoje grijhe i za Njih čeznemo, jer je taj blagdan najveće veselje za kršćansku dušu baš zbog čnega što je i andeo neglasno prigodom rođenja Isusova: »Ja vam naveljevujem veselje: rodio se Krist, Spasitelj svijeta.«

U to doba dolaze još blagdani: Obrežovanje, kad je Spasitelj prvi puta prolio svoju krv za nas, a taj je dan ujedno i Njegov imendan i početak joj sunčane godine, a zatim objavljenje počinjena: Sveti Tri Kralje (Bogovajanje).

Cetrtedeset dan nakon rođenja Isusova, poniješa Ga Josip i Marija u hram, da ga po zakonu židovskom nebeskomu Ocu prikazu i za Njih doptinješi žrtvene darove. Zato se taj dan i zove Prikazanje Isusova u hramu ili putčki Svetjelo Marijine ili Svjećenica. Time je to doba završeno. Ovo je doba Boža Oca, koji se tako lijepo pobrinuo za nas, da nam je poslao svoga Sina, koji će nas potući i spasiti.

Drugo je doba uskršnje. Počinje s nedjeljom Sedamdesetnicom. To je doba pokora. Zato se počinje pepeljenjem i riječima: »Sjeti se čovjek je, da si prah i da ćeš se u prah preobratiti.« U to se

doba Crkva sjeća muka i patnja Isusovih, te končala Njegove smrti na križu na Veliki Petak. Nas pozivaju da mislimo na pokoru za grijhe i na smrt i sud pred vječnim Sucem. Vjernici povravljaju svoje grijhe u sv. Ispovijedi i u Pršeseti se sjedinjuju s Isusom. A onda nakon toga nastaje veselje, jer je Isus uskrsnuo od mrtvih i nas podigao na novi život svojim uskršnjem. Zato je Uskrs najveći blagdan toga doba. Cetrtedeset dan počinje Uskrsnuća jest Uzrašće t. j. Isus uzlazi na nebo, da i naši misli i čežnje za sobom povuče iz ove tužne doline. Ovo je doba Boža Sina, koji nas je na križu otkupio i spasio.

Uskršnje počinje duhovsko doba u Crkvi. Isus nas je otkupio, a sada nas posvećuje svojim naukom, svetom Micom, primanjem svojih sakramenata i blagoslovima. A svime time ravna pomol Duha Svetoga. Ovo je doba Duha Svetoga, koji Crkvu Isusovu uzdržava, čuva, vodi i milosi, Spasiteljem zaslužene, dijeli, vodi i milosi, Spasiteljem zaslužene, dijeli. Njegovi blagdan ovoga doba je vrhunac crkvene godine, a to je Presveto Trojstvo. Zatim dolazi Tijelovo, kad Krist prolazi u triumfu ulicama, kao Onaj, koji je najveće i najsjajnije djelo dovršio t. j. djelo otkupljenja čovječanstva. Ovo doba svršava sa Adventom.

Crkvena godina ima samo tri godišnje doba, jer su u Bogu samo tri osobe, kojima se u crkvenoj godini neprestano iskažu čast i slava i zato se svih bogoslužni čini u ime Oca i Sina i Duha Svetoga.

#

U POČAST SV. TEREZIJE OD MALOG ISUSA

Svećenosti, koje se obavljaju po cijeloj Francuskici u čast svete Terezije od Malog Isusa, bilo su najsvjećanje u samom Parizu od 23. do 28. prosinca ujestečeno, kad u sreci Francuske stigme zemljene ostaci sv. Terezije od Malog Isusa, koji putuju po cijeloj Francuskoj. Sveti Terezija od Malog Isusa vrlo je omiljena ne samo u Francuskoj, nego i po cijelom svijetu. Poznata je i ka pisac, njezin Dnevnik i mnogo njezinskih pjesama prevedeno je i na hrvatski jezik. Supremena duša u njenom životu, a i u njenom zagovoru može naći mnogo prave i istinske utjeha.

NEDJELJNE MISI PRVA ADVENTSKA NEDJELJA

(Dne 30. studenoga).

Danaskajša sv. Mis je počinje na psalmu, u kojima se izražava pozivanje u Boga. »Neće se smestiti, tko čeka Tebe.«

U poslanici (Rimljanim) je sv. Pavao, da se približava našoj rođendanu Sina Božjeg. Za liki dan treba da se dostojno počne. Odbacimo dijalec tame: preost, pijanost, putenost, nečistost, učišće i zavist, a obucimo se u Gospodu Isusu Kristu, t. j. živimo po Dzapovijedi Njegovoj.

Ovi pripravci za dolazak Gospodina obavljaju se u Adventu valjano ispoštovanje i čestitimo. Sveti Evandeli (po Lj. 23.) govori o Sudnjem danu i vi Sudnjeg dana jesu: bit će znate (znatne promjene) na suncu, na zvjezdama. Sile će se nebeske nuti, t. j. zakoni, koji vladaju rom, pobratiti će se. Na zemlji se stasti potresi, da će se gore rušiti, tada nastat će silna buka mora na Medu narodima će nastati tjeskoba. Ljudi će umirati od stradanja, Šta će se zbiti. Tada će Šin Čovjek na obliku u velikom i slavom i suditi će svim živim. Iza episa ovih strahota, te Evandele daje, kad kaže: kad podne dogadaji, znate, da je blještvo Božje, i da se približi kupljenje važe. Sudnji dan je trepet zlima, a dan uskršnjica, sreće dobrima. Zivimo tako, da budemo spremni, da ga budemo dočekamo. Sača se u Adventu i ujedno ispoštujemo i dostojno počne, da se tako pripravimo za Isusov po Božiju, a ako je Njegova volja i za naš Sudnji dan.

U zadnjem molitvi molimo se Crkvom: »Daš da primimo, Gospodarde Tvoje uved hrama Tada se dostojnim poštovanjem prema na skore blagdanu otkupljenja Žega. Po Kristu Gospodinu Amen.«

ZA PROGLAŠENJE DOGMA

Načibuskop Amigo u Soutie Engleskoj poči će doškora i predati Papi veliki broj moljivica, samostani i ostale vještice moje, da se proglaši (verska istina) o Uznećenju Elise. Tom prigodom izručiti će Švezijač o svojoj biskupijui.

Skup biskup naime mora svima u svojoj biskupiji.

Ipak bit će jasno, da je između naših čitalaca zapazio i zgoditi i čitav razbojstvo. Na uginalnih mrava leži na tom po se dogodilo? Na putu se počeli crni mravi. On je iz drugog. I on je zapocoje rat, ne bi li mir u svojoj zemlji. Navalova svakoga žutog mrava, svojim štipalicama ubhvatio, ščepao, stazak i usmrtio ga. Da li je ipak recimo nedjelju, razumno nano?

Moramo načiniti jedan počinak nam sve ovo osvjetljivo ratnika treba uhvatiti i dobiti u vodi. Nakon toga moramo što više malih žutih mrava polazi na opatku kruški ili Sljive. To je mnogo što kruške polazi am tamno. Svakli se malo nasiće slatkog soka, nahraniti, a onda otkine svojim stitnim zubčićem stiti komadić voća, i nosi u mravinjak, da njime nahraniti ličinice. A morao sam pripovijediti i dalje o drugim životinjama. Učenjaci tvrde, da su »najpametnije životinje na zemljini mravi.«

Bit će, da je svaki između naših čitatelja vidio, kako na stotine i stotine malih žutih mrava polazi na opatku kruški ili Sljive. To je mnogo što kruške polazi am tamno. Svakli se malo nasiće slatkog soka, nahraniti, a onda otkine svojim stitnim zubčićem stiti komadić voća, i nosi u mravinjak, da njime nahraniti ličinice. A mraovi se razgovarat. Mraovi se razgovarat. Obavija ticalima. Kratak je i jezgovit, ne zadržavaju se dugo i ispraznjuju riječima, kao bespolni ljudi. Ponekad riječ, i mraov-radnik odlazi za svojim poslom.

U čemu je ova pravja i kak protumačimo? Mravi nemaju. Sve rade prema svome načinu.

PODLISTAK

»Razum« kod životinja

Jednom sam se zgodom u školi od srca nasmijao, a nasmijala su se i sva dečja. Pitao sam jednu djevojčiću ono pitanje iz katekizma: »Koja je najpametniji Božji stvor na zemlji?« Malo je u brzini odgovorila: »Najpametniji Božji stvor na zemlji je konj. Smjejha desti, ali i doista plača za tu djevojčiću. Uspjelo mi je smiriti, tada znala je odgovoriti: »Najpametniji Božji stvor na zemlji je čovjek.« No je tako povoda, da sam se s djećom upustio u razgovor o životinjama. Imadu ih u životinje razum? Ona je djevojčića mislila, da njihov konj kod kuće ipak imade razum. On je kako pametan. Neka su dječi u građanskim obiteljima pripovijedala, kako su njihovi psici kod kuće pametni. Protutnjalo sam im, kako neke životinje možemo svršenito naučiti, ne to još nije razum. To je pamećivanje. Na tom se temelju može životinje izvještati u raznom umjetje. Morao sam im dakako pripovijediti, što sam još kao dijete vidio u cirkušu. Sia su sve izvodili konji, psi, lavovi, naročito majmuni. A morao sam pripovijediti i dalje o drugim životinjama. Učenjaci tvrde, da su »najpametnije životinje na zemljini mravi.« O, taj život mrava! Oni imaju svoju državu. To je njihov mravinjak. Za-

sebna slobodna republika. Osprekruju se s hransom za zimu. Organizirali su ishranu svoje omiljene, koja još ne može privrediti hrane. Zato oni donose hrani ličinicom. Imadu i svoje straže, koja laze na mravinjak. Kod njih postoji i opća vojna dužnost. Radij mravi su svíđi reda vojnici. A vlastaju se prema načelu starci Rimljana: »Ako želiš imati mir, a ti spremaš rat. Ratom dolaze nastoje osigurati mir u svojoj državi. Doista su veoma zanimaljivi. Da li mravi žive tako razumno, da il sve svoje planove provode razumno, unapred proračunano, na temelju razmišljanja i stvaranja razumnih sudova? «To će nam objasnit jedan primjer.

Bit će, da je svaki između naših čitatelja vidio, kako na stotine i

stotine malih žutih mrava polazi na opatku kruški ili Sljive. To je mnogo što kruške polazi am tamno. Svakli se malo nasiće slatkog soka, nahraniti, a onda otkine svojim stitnim zubčićem stiti komadić voća, i nosi u mravinjak, da njime nahraniti ličinice. A mraovi se razgovarat. Mraovi se razgovarat. Obavija ticalima. Kratak je i jezgovit, ne zadržavaju se dugo i ispraznjuju riječima, kao bespolni ljudi. Ponekad riječ, i mraov-radnik odlazi za svojim poslom.

NI JEDAN HRVAT-KATOLIK NE

Spomenik biskupu Moysesu

LITURGIJSKI KALENDAR

DJELJA, 30. STUDENOGA

1. Nedjelja Adventa. Ovom nedjeljom počinje Advent, to jest vrijeme priprave na Božićnu svetkovinu. Nedjelja i puno Mise služe se u ljubljastoj dočim Mise, koje se pjevaju rano preto u čast Majci Božjoj (zornice) i misno ruho bijele boje. I ako je studenoga i dan sv. apostola Andrije. Misni službi se po obrascu prve adventske nedjelje (bez Slave, sa Vještanom, predstavljuje presv. Trojstvo), dok Misu sv. Andrije prenosi na sutradan.

Razmišlaj o Evanđeliju ove nedjelje.

DNEJDJELJAK 1. PROSINCA

Danas se služi sv. Misa u čast sv. Bartolomeja apostola, čija svetkovina inače pada na 30. X. — Imade sv. Misi vlastiti misni obrazac, uzima se crna i Vjerujem, spomen I. adventske nedjelje, apostolsko predstavljenje, crna boja misnog ruha. — Sv. Bartolomej, apostol, bio je brat sv. Petra i od učenika, koji su pošli za Isusom. Sv. Ivan u svom Evanđelju (I, 42) opisuje taj prvi susret Andriju Gospodinom. Propovijedajući sv. Andrije završio je sv. Andrija ženski život smrću na križu u gradu Isusu u Ahaji. Osobito su diriveći, kojima je prema preči, pozdravio svog križ, kad je preda nju bio dobitnik. U njemu se zrcali neizreciva život prema Isusu i njegovom križu.

— Pročitaj: Nasledjuj Krista, gl. IV.
DOKTOR, 2. PROSINCA

Sveta Bibijana, djevica i mučenica (363. god.). Misni obrazac općenit za crne mučenice, spomen je I. adventske nedjelje i Majke Božje (bez Slave i Vještanije), predstavljenje opće. Može služiti sv. Misa za pokojne ili koja je privatna zavjetna Misa. Sv. Bibijana umrla za Krista kao mučenica, on što su već sv. članovi obitelji tim putem: i etaci i majka i sebe. U Rimu postavlja se od 5. stoljeća sv. Bibijane, u kojoj podvajaju glavni oltar sv. moći čitave crne obitelji. — Neka i Tvoja duša se ususret božićnom Kristu čista sa tom uljanicom Božje ljubavi. — Vjera, sabranost i hršta! —

DUJEDA, 3. PROSINCA

Don sv. Franjo Ksaverskoga († 1552).

Bio je sv. Franjo Ksaverski isu-

sovac, jedan od prvih drugova sv. Ignacija, poslan za misionara u Indiju i Japan, izveo je ondje čudesna obraćenja. Njegova je lozinka bila: »Daj nam Bože dušu, a drugo uzmi!» Umro je na otoku Sancianu, a zatim mu je dječko preneseno u grad Gou u Indiji. Naša je kršćanska dužnost, da molimo za misije, to jest za obraćenje pogana i da pomažemo to sveto apostolsko djelo. — Misni obrazac imade vlastiti, sa Slavenom i spomenom I. adventske nedjelje.

— Molite za misije!

CETVRTAK, 4. PROSINCA

Sveti Petar Krizolog, biskup u Raveni i crkveni naučitelj, umro 450. godine. Zove se prema grčkom Krizolog t. j. zlatorjeti, jer je lijepo propovijedao i slušatelje dirnuo sruš. Njegova je rečenica bila: »Tko se hoće s davionim zabavljati, ne može se s Kristom radovati. Imade vlastiti Misni obrazac sa spomenom I. adventske nedjelje i sv. Barbare, djevice i mučenice (300. god.), predstavljenje je opće, misno ruho bijele boje. Sv. Barbara osobito poštuj rudari.

— Razmišlaj o molitvi! —

PETAK, 5. PROSINCA

Sveti Saba, opat, to jest nadstojnik pustinjaka († 532. god.). Živio je pokorničkim životom u Palestini. I mi se svladavajmo nešto više sada u adventu: gledati na jelo, okus, zabave, poglede, jezik. Misni obrazac je danas od I. adventske, sa spomenom sv. Sabe i bl. Djevice Marije. Može se služiti sv. Sabe za pokojne ili bilo koju zavjetnu privatnu Miso, napose presv. Srca Isusova, jer tej dan prvi petak u mjesecu.

— Pohodi Presv. ečtarski Sakramenat! —

SUBOTA, 6. prosinaca

Sveti Nikolaj, biskup u Pataru u Maloj Aziji († 397). Od rane je mladosti rado činio dobro bližnjemu, a osobito kćer obiskup. Drži u ruci tri kese, kojima je pomogao tri kćeri jednog građanina, siromašne udavice. Tijelo sv. Nikole nalazi se u gradu Baru u Italiji. Misni obrazac imade vlastiti, sa spomenom I. adventske nedjelje i navedenja Bezgrjevnog Začetka Bl. Dj. Marije.

— Budu ponizan i podriven! —

mu ne može pasti na „pameti“, da se oslobođi, uredi svoju konjsku državu, koja bi se zaratala s ljudskom. Izrežbanji majmuni su ostali majmuni. Naučili su ljudi u svemu i svačemu oponašati. To se s velikim zanimanjem gleda u cirkusu, i ipak se vidi, da su ostali životinja, i da nemaju ni malo razuma, ni trukne slobodne volje. Njihovim životom upravlja isključivo nagen.

— Koji je najplimentičniji Božji stvor na zemlji? — »Najplimentičniji Božji stvor na zemlji je čovjek«, da, samo i jedino čovjek. I on imade svoje nalone i nagnuća, ali on ih može istati i vladati njima po razumnom prosluđivanju i po odredbi svoje slobodne volje. Gladna životinja mora žderati, a žedna mora pititi. Nasičena životinja ne ždere; životinja, koja nije žedna, ili kad ugasne žedna ne piće. Gladan i žedan čovjek može ostati gladan i žedan, a sit se može i prenajesti, ako hoće, pogotovo se može napiti, ako želi. O svemu tome možemo prosluđivati razumom, i odubiti voljom tim moći. — Ma svoje duše. Čovjek ne prosluđuje prijatelja ili neprijatelja po njemu, nego razumom promatranjem. Ako ima na pameti riječi Evanđelja, onda će navaliti nititi na neprijatelja. Razumom će uvidjeti, kako je divno i uživljeno poslušati riječi Vječne Ljubavi: »Ljubiti i svoje neprijatelje...«

Zivotinje, i one »najplimentične« nemaju razuma. Imade ga same čovjek, taj najplimentičniji Božji stvor na zemlji.

Dr. Stjepan Moyses rođen je g. 1797. u mjestu Vesely nitranske biskupije (Slovačka). Gimnazijalne nauke svršao je u Trnavi, a bogoslovne u Ostrogomu i Pešti. God. 1821. bude zaređen za svećenika, a g. 1828. promoviran za doktora filozofije. Kao profesor filozofije došao je u Hrvatsku, te posta prodrektor zagrebačke akademije, koju je službu vršio do 2. siječnja 1830. sve do 18. listopada 1847. Kao dobar Slaven bio je najvjerniji drug naših Iliraca, pa je uspiješno branio Matiju Smidčića, kad su mu stavljali zapreke u predravnu hrvatskog jezika.

God. 1847. postade dr. Stjepan Moyses zagrebačkim kanonikom. Iste godine bude izabran u potunski sabor kao zastupnik Kaptola, gdje je branio zakonitost prava Hrvatske. Vrativši se u Hrvatsku posta članom banskog vijeća, i to u odboru za bogoslovje. God. 1849. nalazimo Mojesa ponovno u Beču, gdje se brine za svoju dragu Hrvatsku. Njegova se nastojanja imaju zahtijevati, što je zagrebačke biskupije podignuta na čest nadbiskupije. Moyses je bio niz godina ravnateljem škole zagrebačkog muškog narodnog društva, bio je prvi tajnik hrv.-slav. Gospodarskog društva, ravnatelj nadbiskupskog sjemeništa i uređnik »Katoličkog Lista«.

Moyses je djelovao i na književnom polju. God. 1836. izdao je u Zagrebu treće izdanje Vitezčeva »Odiljenja Sigetskoga« s posebnim povijesnim uvodom. Preveo je na hrvatski jezik omiljenu pjesmu »Gdje je stanak moj?« te »Oj Slaveni!«. God. 1850. imenovan je biskupom u Banjaskoj Bistrici (Slovačka), koju je mjesto nastupio u srpnju 1851. Umro je 5. srpnja 1869.

Dne 15. kolovoza 1947. postavljen je temeljni kamen za spomenik dr. Stjepanu Mojesu u mjestu Brezno nad Hornom u Slovačkoj. Tom je zgodom pontifikalnu misu služio biskup dr. A. Skrablik. Prigodni govor održao je profesor sveučilišta dr. Jos. Buda te dr. J. Telgarsky. Kulturno društvo »Moyses« izvelo je isti dan na večer jednu operetu.

Usput napominjemo, da mjesto Brezno imade ukupno 6000 stanovnika, od toga 4000 katolika. U župi ima više katoličkih organizacija, tako Drustvo katoličkih muzeva, Drustvo katoličkih žena, Drustvo sv. Krunice, Drustvo Sreća Imačova, socijalno potporno društvo Slovačko rimokatoličko udruženje i kulturno društvo »Moyses«, koje sada poduze spomenik tom velikom hrvatskom i slovačkom radniku dr. Stjepanu Moysesu.

CIRILOMETODSKI KONGRES U VELEHRAĐU

(Nastavak sa str. 1.)

ko je Velehrad doista bio žarištem obnove vjerskog života ne samo na užem području moravskih Slavena, nego i ostalih Slavena na istoku i na jugu. Predavač je još jače potkrjepio svoje izvode u svom drugom predavanju, gdje je prikazao, kako je Velehrad vazda bio stvarnim središtem obnajivanja vjerskog života među slavenskim narodima.

Peto predavanje održao je dr. Fr. Glaser, izaslanik središnje katoličke «charity» iz Beruna u Švicarskoj. On je istaknuo, da medu Švicarskim katolicima postoji takoder zanimanje za unionističku ideju, što potvrđuju i naučni radovi priznatih slavista Ravencourta i Liebeschinda.

Šesto predavanje održao je prof. teologije u Brnu dr. Oto Polach. I o temi: Paralela između djejanja sv. Metodija i sv. Vojtejha na crkvenoj organizaciji, gdje je osvijetljio historijsko-političke prilike vremena, u kom su djelovali sv. Metodije i sv. Vojtej, koje su upivale na oblikovanje katoličke crkvene hierarhije među slavenskim narodima.

Radni program toga dana završio je adoracijom pred izloženim Pre-svetim Otajstvom u velehradskoj bazilici s meditacijom, koju je vodio dr. A. Suranek, duhovnik bogoslovnjaka u Olomcu. Poslije večere obnovljale su se uspomene na nekadašnje ugledne učesnike velehradskih kongresa.

Dne 12. IX. počeo je radni program sa svečenom službom Božjom istočno-slavenskog obreda, koju je služio prelavski biskup koadjutor Dr. Hopko s velikom assistencijom uz pjevanje dječačkog zboru gimnazijala velehradske isusovačke gimnazije. Po tom su slijedila predavanja:

SV. Ciril i Metod apostoli svećenog crkvenog jedinstva, od prof. dr. Griveća, čitanog po profesoru Maksu Peloni u Pasini. Kasnije referat tomu predavanju nadodao je sveuč. prof. dr. Činek predavanje o

temi, kako Velehrad nije nikada prestao biti središtem kulta sv. slavenskih apostola.

Vrlo je zanimljivo bilo predavanje sveć. profesora dra J. Vašice iz Praga o staroslovenskim svjedočanstvima kulta sv. Klementa pape, napose o pobožnosti proslave njegova prenosa, koja je bila običajena u ruskoj crkvi, a u kojoj se uza svjetje zapaljenih svjeda pjevao hvalospjev triju mlađadi u užarenoj peći. To je drugocjeni liturgijski ostatak, koji nam osvjetljava liturgijski život istočne crkve iz vremena sv. Cirila i Metodija.

Posljednje predavanje održao je opet prof. dr. Oto Polach iz Brna o temi: »Bugska legenda«, gdje je osvijetlio historijski značaj i dogmatičko obilježje te legendi i njenu važnost za dublje poznavanje pravovjeverja sv. braće.

Nakon tогa održana su savjetovanja užeg odbora o priredbi narednog pravog cirilometodskog kongresa i njegova programa.

Za same učesnike ovogodisnjeg velehradskog sastanka bila je osobita novčast, što su imali prigode pogledati izorno uređene arheološke iskopine ispod velehradske bazilike, koje su nedavno nakon rata dovršene brgom zaslužnog o. Kolačeka D. I., dok je bio superiorom velehradskog isusovačkog samostana, i pod stručnim vodstvom arheologa Zeleničkoga.

Tako je ovogodisnjega skromna i čita proslava 40-godišnjice velehradskih cirilometodskih kongresa nakon proživjelih teških dana čovječanstva dala snažan poticaj, da se što prije obnovi praksu održavanja velehradskih kongresa, koji će u mnogo promjenjenim poratnim prilikama dati nove poglede za rad na oствarivanju cirilometodjske ideje prema savremenim potrebama obnove vjerskog života među slavenskim narodima.

IZ UREDNIŠTVA

Molimo sve suradnike našeg lista, da svoju suradnju od sada šalju na adresu:

Uredništvo »Gore Srca« — Zagreb, Trg Kralja Tomislava 21.

IZ UPRAVE LISTA

Preplašt za naš list iznosi: godišnje 100 Din, polugodišnje 50 Din, a pojedini broj 2 Din. — Preplatnici, koji žele, da im se šalje postoma na kuću, treba da unaprijed uplate preplatu barem za tri mjeseca (t. j. 25 Din). — Povjerenici, koji primaju više primjeraka našeg lista, treba da šalju ubrani novac nakon raspodjele svakog pojedinih brojeva ili najkasnije dvaput mješetno.

NAJJEDNOSTAVNIJI NAČIN za slanje preplate za »Gore Srca« jest ovaj: Na počti kupiti čekovnu uplatnicu te na njoj napisati broj 4-704299, a ispod toga broja napisati: Hrvatsko Književno Društvo sv. Cirila i Metoda, Zagreb. Na naredu uplatnicu (na srednjem odjeljku) napisati zašto se dotični novac salje. To je najjednostavni i najeffektivniji način, pa molimo, da se svi naši preplatioci i povjerenici njime služe.

Pitanja i odgovori

Pitanje: Je li spasenosno klanjanje se svetim a ne posvećenim (ne blagoslovljenim) slikama i kipovima?

Odgovor: Točno govoreci mi se uopće ne klanjam nikakvim slikama. Slike nisu za klanjanje nego da se po njima učimo, kome se moramo klanjati, veli sv. Grigor Veliki. Mi se klanjamamo samo Gospodinu Bogu, svece pal i svi stvari štuju. Stovanje, što ga iskazuju slike ili kip, ne odnosi se na samu sliku ili kip, nego na onoga, koga slika predstavlja. Prema tome dobro je i spasenosno pravim namnom poštivati kipove i slike, makar ne bili blagoslovljeni, aako su ti predneti blagoslovljeni onda još bolje. Kad „pal s kipom“ od ovih predmeta spojen oprost, onda svakako treba da je taj predmet (raspelo, medaljica) blagoslovlen.

Pitanje: Kako se mogu ispoštovati, a da ne idem u crkvu svećeniku?

Odgovor: Zdravi ljudi se jedino tako ispoštovaju, da idu u crkvu (ili kapelicu ili gdje nema crkve, u prostoru, koja služi mjesto crkve). Bolesnici, dama čojazi svećenik u kuću. Ni u kojem slučaju se ne može ispoštovati bez svećenika. — Ali ako se nikako ne može ispoštovati može se dobiti oprešteje grijeha i bez svećenika, ako učinite čin savršenog pokaranja. U tom slučaju ostaje obvezna ispoštovati se, kad mognete. I morate ispoštovati sve one grijehе (teške), radi kojih ste pravili savršeno pokaranje.

INŽENJER, KOJI JE POSTAO BISKUP

U gradu Ajaccio sada je biskup Rodej. On je prije bio inženjer, ali je s vremenom uvidio, da to nije njegovo pravo zvanje, pa je postao svećenikom. Kao uzoran i nesebičan svećenik napredovao je toliko, da je bio posvećen i za biskupa.

KALDEJSKI PATRIJARHA U BABILONU

Mona Josip Thomas, kaldejski patrijarh Babilonu, umro je 21. srpnja o. god. u 95 godini života. Bio je izvan patrijarhom god 1900.

MORNARI I SV. PRİČEST

Engleski mornari, koji zbog potiske-ča svoje službe nisu često mogli primati redovito sv. Prćest, sada su uspjeli isposlovati posebno odobrenje, da mogu primati u bilo koje doba dana. Isto su tako dobili odobreće, da mogu jesti sve do četiri sata prije samog prćestovanja, a piti svega jedan sat prije. Slična olakšice dobili su engleski mornari i u engleskim kolonijama.

Iz katoličkog svijeta

1947-1948. GODINA POSVEĆENA MARIJI

Da naglasi sve veće štovanje Bl. Gospa, madarski su biskupi odlučili da godinu 1947.—1948. posveti Mariji. Svečanosti otvorene započele su 15. kolovoza u katedrali u Esztergomu. Sv. Misi i svečanostima prisustvovalo je preko 60.000 vjernika. U propovijedi, koja je održana tom prilikom, rečeno je, da je madarski narod već 1938. godine, da vladanja sv. Stjepana, posvetio svoju krunu i svoga vladara Bl. Dj. Mariji.

SV. OTAC ZA DJECU

Sv. Otac obratio se u Washingtonu na međunarodni Fond za pomoći dečićima. Taj je fond osnovana Organizacija Ujedinjenih Naroda, koju podupiru države članice i pojedinci. Sv. Otač je zamolio taj međunarodni fond, da priškoči u pomoći djeci u opuštenom Jezuševu. On veli, da tražljiva sudbina djece u takvima krajevima traži, da se poduzme sve, što je moguće. I Izvrsi veliko djelo, kako bi se djeci pribavio novi život i nova nadba. Sv. Otac se pouzdano rada, da će vlaće i međunarodne organizacije poduprijeti taj Fond a isto i pojedinci, čija srca mora ganuti tragediju, koja je snašla te najnevinje žrtve rata.

AMERICKI KATOLICI PROTIV RASIZMA

Američka katolička revija »America« objavila je članak iz pera svog suradnika Vincenta Bakera, u kojem oštroe uistica protiv proganjanja crnaca, koje se uobičajilo u Sjedinjenim Američkim Državama. Rasne predrasude, spomenuta revija, smatra nekršćanskim, neznanstvenim i nedemokratskim. One imaju svoj korigen u zaostalosti i neznanju, a jedini im je lijek trajan odgoj u ljubavi prema svom bližnjemu. Ne smije se medutim zaboraviti, da je u mnogim slučajevima razlog mržnje prema crncima i ekonomski naravlj. Mnogi bijeli opterećuju crnce prevelikim radom, drugi ih opterećuju nepodnivom porezima, a treći iskorušuju rasne predrasude za svoje demografske ciljeve. Katolička revija poziva američke katolike, a posebno omiljenu, da ustanje protiv ovakvog stanja, da nastoji da sami katolici prvi počaku primjer, u koji bi se mogli ugledati i ostali. Ovo je rat, završava revija »America«, ne manje važan od onoga, koji je doiven pred dvije godine. Sve došle, dok ova borba bude trudala ne će postojati ni prava demokracija.

SOCIJALNI TJEDAN u PARIZU

U ove se godine održao u Francuskoj uobičajeni »Socijalni Tjedan«. Ovo je bio 34. »Socijalni Tjedan«. Održan je u Parizu, na Katoličkom Institutu. Ovogodišnji »Socijalni Tjedan« je prisustvovao oko 6000 učesnika iz svih društvenih klasa, pripadnika raznih zvaničnih i raznih narodnosti. Pitanje, o kojem je raspravljao ovogodišnji »Socijalni Tjedan« je bilo: »Socijalni katolicizam i današnji veliki socijalni potkrepi.«

Kongres katoličkih liječnika

Taj je kongres održan u Lisabonu u Portugalu od 17. do 23. lipnja o. g. Na tom je kongresu sudjelovala i českoslovačka delegacija katoličkih liječnika, koje su članovi bili: dr. M. Art, dr. K. Svoboda i dr. R. W. Heneck. Učestvovalo je veliki broj članova portugalskog društva katoličkih liječnika sv. Luke, koji izdaje vlastiti časopis. Bilo je ondje mnogo Spanjolaca, Francuzova, Holandaca, Belgijanaca, Danaca. Bili su i liječnici iz Engleske, Irske, Kanade, Sjedinjenih Država, Brazilije, Argentine, Čilea i Peru. Predsjednikom kongresa bio je predsjednik portugalskog društva sv. Luke sveć. prof. Joao Maria Porto iz Coimbre. Prisustvovalo su i mnogi znaničari sveučilišni profesijski, tako na pr. dr. Octave Pasteau,

urolog iz Pariza, prof. Vallejo de Simon iz Madrida, stručnjaci za prilječive bolesti, prof. biologije rimske sveučilišne dr. Luigi Gedda, predsjednik talijanske Katoličke Akcije i t. d.

S kongresom je bila spojena i izložba knjiga katoličkih liječnika pisaca. Na toj izložbi bile su izložene i knjige katoličkog českog liječnika dra Hyneka. Izložbu je otvorio ministar školskoga sistema. Bila je veoma bogata.

Zasjedanje kongresa održavalo se u svećanoj dvorani medicinskog fakulteta. Kongres se bavio raznim pitanjima koja se tlu odnose na liječničke znanosti i kršćanstvo, na pr. spolne suzdržljivosti, odgoju, liječenju duše, umjetnosti oplođenja, eugenike i t. d. Razvijalo se i o međunarodnoj organizaciji katoličkih liječnika.

govor na to, uprava je tog ogromnog filmskog poduzeća zabranila, da se ona natječe za filmske vrijedje i ostječivo joj smanjila materijalne prihode.

KATOLIČKO SVEUČILIŠTE U POLJSKOJ

Polski katolici imaju svoje sveučilište u gradu Lublinu. Izdržavaju ga milodarima.

MLADOMISNIK, KOJI JE KRSTIO SVOJE RODITELJE

U Indiji je mladomisnik o. Josip na dan svoje prve svete Mise krstio svoje roditelje. U početku su mu roditelji zabranivali, da prede na katoličku vjeru, ali njegova ustavnost toliko je djelovala i na njih, da su se i oni obratili.

Kršćanin je duša u jednom tijelu, a Bog je u ovoj duši. (Terutijan)

SVEUČILIŠNI PROFESOR PRESAO NA KATOLIČKU VJERU

Dr. C. de Vogel je profesor filozofije na sveučilištu u Utrechtu, u Holandiji. Proučavajući spise poznatog engleskog konvertita, pisca i kardinala Newmana i sam je osvijetljen Milosu našem vođu put u Istini. Njegov prelaz na katoličku vjeru vrlo je značajan, jer je de Vogel filozof sa osobitom znanstvenom fizionomijom.

KATOLIČKI ŽIVOT U FINSKOJ

Obnova katoličkog života u Finskoj dobro napreduje. 1946. otvorena je u glavnom gradu Helsinki nova katolička škola. Iste godine finski katolički studenti prisustvovali su na jubilarnom kongresu skandinavskih katoličkih studenata u Kopenhagenu. Ove godine bit će na inicijativu sv. Stolice otvoren u Helsinki Institut za nordijske zemlje.

MADARSKI KATOLICI SLAVE 100-GOD. MADARSKE REVOLUCIJE

U slijedećoj godini 1948. madarski će narod slaviti stogodišnjicu velikog domovinskog rata 1848.—1849. godine, kada je madarski narod ukinuo feudalne povlastice plemstva i dugo se protiv habsburške monarhije.

Povodom toga madarska je Katolička Akademija izdala za ovu proslavu proglaš. u koju poziva madarske katolike, da sudjeluju u proslavi. U proglašu se kaže da katolici trebaju slaviti stogodišnjicu Revolucije zato, što je ona donijela madarskom narodu ideju individualne slobode, socijalne reforme i nezavisnosti zemlje.

NOBELOVA NAGRADA ZA KNJIŽEVNOST

za godinu 1947. bila je podijeljena za knjigu »Majka Marija«, koja opisuje dnevni život Sv. Obitelji. Knjigu je napisala Norveškinja Marija Brekke, koja ima 28 godina. Sjedateljica je bila u Sv. Žemlju, da posjeti mjesto u kojima je živila Bl. Djefica.

MEDUNARODNI KONGRES KATOLIČKE ŽENSKE OMLADINE

Mjesec rujna o. g. održan je u Rimu kongres Medunarodnog Saveza Katoličke Ženske Omladine. Kongres je prisustvovao oko 700 delegatkinja iz svih strana svijeta. Na kongresu je bilo zastupano 36 naroda iz Evrope, Azije i Amerike. Kongres je vrlo dobro uspio.

ZAHVALA:

Prigodom proslave 25-godišnjice našeg vjenčanja, dužnost nam je, da ovim putem zahvalimo svima, koji su naštojali, da ova proslava što ljepe uspje. Najprije zahvaljujemo vlc. upravitelju o. Ivanu, vlc. o. Polikarpu, orguljašici gđi Damjanu Pavletiću, pjevačicama, Odboru i svima sestrma Trećeg Reda, te svim ostalim vjerenicima, koji su prisustvovali svečanosti. Filomena i Dragutin Dobrilović